

SLOVENSKÁ POĽOVNÍCKÁ KOMORA
OBVODNÁ POĽOVNÍCKÁ KOMORA
BANSKÁ BYSTRICA

Lov zveri v staroveku

Lov zveri v staroveku

„Keď daruješ človeku rybu, nakrmiš
ho na jeden deň, keď ho naučíš loviť,
dáš mu potravu na celý život“

(staroveké čínske príslovie)

Časové a priestorové ohraničenie staroveku

- **Starovek** je tradičné označenie obdobia svetových dejín, ktoré sa začína vznikom **písomných systémov** resp. prvých štátov (oboje okolo 3000 p. n. l. v Mezopotámii a v Egypte) a končí sa rokom 476 (zánik Západorímskej ríše)
- Pojem však nie je ohraničený len chronologicky (časovo), ale aj geograficky (priestorovo), pretože štáty nevznikali ani zd'aleka všade v rovnakom čase

Časové a priestorové ohraničenie staroveku

- Geograficky sa teda pojem vzťahuje na Stredomorie a susediace územia, Čínu, Indiu a Blízky východ
- Niektorí historici obmedzujú pojem starovek len na hore uvedené územia okrem Číny a Indie
- Kultúra Mayov v dnešnom Mexiku, ani iné americké kultúry sa obvykle nepovažujú za súčasť staroveku, hoci by tam časovo zapadli

Začiatok staroveku (koniec praveku)

- Treba si uvedomiť, že starovek v užšom zmysle slova sa začal na rôznych miestach v rôznych obdobiach
- Kým v Egypte, Mezopotámii a inde vznikali prvé štáty, Európa bola ešte v hlbokom praveku
- Staroveký Rím napríklad vznikol až v roku 753 p. n. l., zatiaľ čo Egypt okolo roku 3000 p. n. l.
- Za kultúrny medzník medzi pravekom a starovekom sa pokladá objavenie písma a organizovaných štátnych celkov (Egypt, Mezopotámia)

Koniec staroveku (začiatok stredoveku)

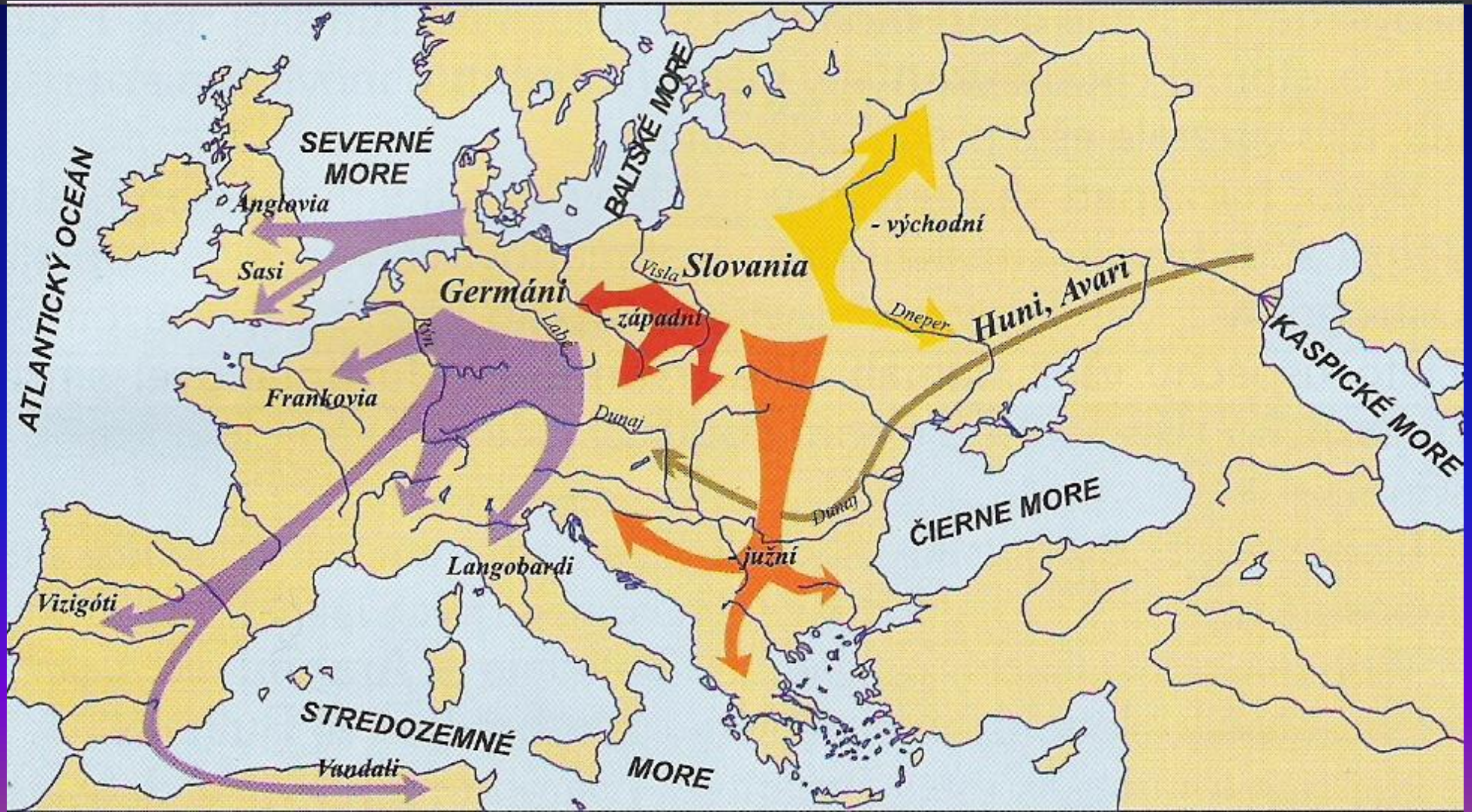
Niektorí historici kladú koniec staroveku do:

- 3. storočia (kríza Rímskeho cisárstva)
- 313 (Milánsky edikt akceptujúci kresťanstvo)
- 324 (začiatok samovlády Konštantína Veľkého, konečné víťazstvo kresťanstva)
- 330 (vznik Konštantínopolu na odlíšenie od „pohanského“ Ríma)
- 476 (zánik Západorímskej ríše)
- 395 (začiatok Sťahovania národov)
- cca 500
- 526 (smrť ostrogótskeho kráľa Teodoricha Veľkého v Itálii)
- 529 cisár Justinián dal zatvoriť Platónsku Akadémiu a Benedikt z Nursie založil benediktínske opátstvo Monte Cassino
- 632: smrť Mohameda
- 800 (Karol Veľký sa stal cisárom)

Koniec staroveku (začiatok stredoveku)

- Z pohľadu štátov strednej, východnej a severnej Európy, a teda aj Slovenska (mimo časti priamo začlenenenej do Rímskeho impéria), treba poukázať na absenciu staroveku
- Z praveku tak domáce obyvateľstvo vstúpilo medzi 8. – 12. storočím do stredoveku, pretože až vtedy sa splnili podmienky charakterizujúce včasný stredovek
- Viaceré (budúce) národy (napríklad Česi, Maďari, Poliaci, Rusi) sa usadili, rozpadlo sa im rodové zriadenie, začali budovať prvé štáty a prijali kresťanstvo
- Na Slovensku a Morave bol tento proces ukončený už skôr, koncom 8. storočia (Nitrianske kniežatstvo a Moravské kniežatstvo), i keď v 10. storočí bol vývoj prerušený mocenským vákuom

St'ahovanie národov

Lov zveri v staroveku

- Starovekým štátom sa darilo len tam, kde bolo možné vo veľkom pestovať pšenicu a jačmeň
- Kultúrny odkaz staroveku (antiky) je veľký
- Už od polovice 4. tisícročia sa v Mezopotámii utvárali počiatky ríše Sumerov, neskoršie Babylončanov a Asýrčanov
- V údolí Nílu vznikla koncom 5. tisícročia p. n. l. ríša Egypt'anov
- Boli to prvé veľké štáty sveta

Lov zveri v staroveku

- Tieto štátne útvary nevznikli náhodou
- Neolitickí roľníci, ktorí na Strednom Východe začali pestovať obilie, boli ľahko zraniteľní
- Svojim spôsobom života boli pripútaní na jedno miesto
- Pre svoju obživu a na ďalšie siatie museli skladovať zásoby obilia
- Tieto zásoby vábili útočníkov a nomádov
- To nútilo roľníkov, aby sa združovali do veľkých spoločenstiev rodových, kmeňových i národných schopných sa brániť

Lov zveri v staroveku

- Výzdoba starovekých panovníckych sídiel obsahuje mnoho loveckých výjavov svojej doby
- Znázornenie panovníkovho lovu často na levy, nemusí ešte znamenať skutočnú udalosť
- Pri výzdobe palácov šlo skôr o oslavu panovníka a vyjadrenie jeho odvahy a fyzickej sily
- Na to nebolo nič vhodnejšie ako bojové a lovecké výjavy, zvlášť lovy na dravú zver
- Je celkom možné, že sa vyobrazení panovníci zúčastnili lovu len ako diváci, avšak na reliéfoch potom vystupovali v roli hrdinov

Lov zveri v staroveku

Lov zveri v staroveku

- Často na reliéfoch vidíme lovecké siete, a hlavne **loveckých psov**
- Medzi používané plemená patrili hlavne chrty, dogy a molosovité plemená

Sumerská ríša

- Najstaršie písomné pamiatky a lovecké výjavy staroveku boli nájdené v južnej Mezopotámii, na území **Sumerskej ríše**
- Niektorí bádatelia predpokladajú, že tam začiatkom 3 tisícročia získalo roľníctvo prevahu nad rybolovom a lovom zveri

Sumerská ríša

- Príroda Mezopotámie bola bohatá na rákosiny a krovinaté lesy
- Žili tam jelene, daniely, daniel mezopotámsky, diviak, byvol, divoký somár, pri Eufrate dokonca i slony a pštrosy
- Krajina bola bohatá na vodné a stepné vtáctvo
- Lovilo sa do jám, sietí a rôznymi zbraňami
- Blízky vzťah Sumerov k zvieratám, je viditeľný i na pečatných valčekoch, kde býva zastúpená zver i lovecké scény
- Na fragmente steny pri Uruku je znázornený lov levov lukom a oštepom

Babylon

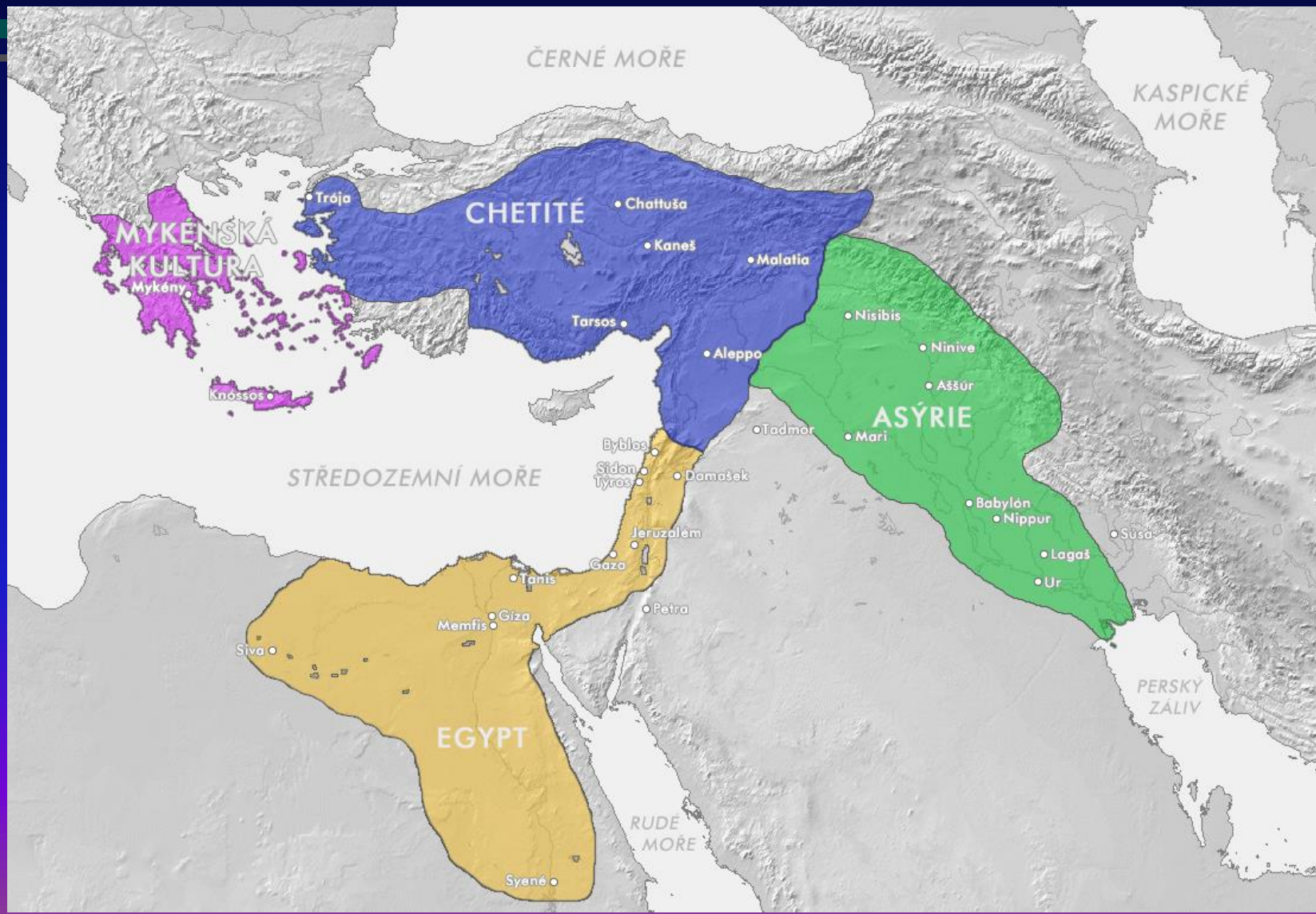
- Obyvateľstvo sa živilo poľnohospodárstvom a lovom
- Krajina bola bohatá na rôznu zver
- V danej oblasti boli nájdené desiatky loveckých scén

Asýria

- Okrem mnohých krásnych vyobrazení vypovedajú o lovoch asýrskych panovníkov tiež niektoré dobové texty
- V korešpondencii kráľovského paláca v Mari sú správy o honoch na zajace, jelene a medvede
- Lov bol obľúbenou činnosťou asýrskych šľachticov
- Už vtedy mali Asýrčania zvernice, v ktorých chovali antilopy a levy, najskôr k loveckým účelom
- Mnoho krásnych loveckých výjavov pochádza z paláca v Ninive

Blízky východ v staroveku

Egypt

- Súčasne so sumérskou ríšou sa v Afrike vyvinula obdobná, avšak v mnohom veľmi odlišná kultúra starovekého Egypta
- už od obdobia neolitu bolo v údolí Nílu rozšírené pestovanie obilia, prevažne pšenice
- Úrodná pôda z pravidelných nílskych záplav a subtropická klíma umožňovali zberať úrodu dvakrát do roka
- Lov hral vo výžive obyvateľov druhoradú úlohu, avšak nie zanedbateľnú

Egypt

- Zver ustúpila pred ľuďmi z úzkeho nílskeho údolia, a prežili len druhy schopné žiť pri okraji púšte
- Lovná zver sa vyskytovala hlavne v delte Nílu
- Lov bol častým motívom egyptského umenia
- Lovilo sa lukom, šípom, bumerangom, okami, sieťami i do jám
- Taktiež v Egypte sa chovala živá zver vo zverniciach

Egypt

Grécko

- Najstaršie grécke a taktiež Krétske pamiatky s loveckými námetmi pochádzajú z obdobia mykénsko - gréckej kultúry, z obdobia asi 1600-1200 rokov p. n. l.
- Sú to maľby na vázach, fresky a rôzne umelecké predmety
- Gréci pričítali pôvod lovu bohyni Artemide
- Lov nebol pre grécke ženy prístupný a bol len záležitosťou mužov
- Grécke štáty sa riadili zásadou, že lov nie je len zábavou a obstarávaním mäsitej obživy, ale tiež prípravou k boju

Grécko

Grécko

- Neúčast' na povinnom spoločnom stolovaní mohla byť ospravedlnená len lovom
- Lov stieral spoločenské rozdiely medzi lovcami
- Počet účastníkov lovu nepresahoval v Grécku 6 osôb
- Lov pravidelne začínal a končil modlitbou k bohyni Artemide
- Po love nasledovalo obetovanie časti úlovku bohyni a očistenie lovcov aj psov od krvi
- Na lov si lovci obliekali praktický odev chiton
- Na lov sa chodilo pešo, len zriedkavo na koňoch
- K loveckým nástrojom patrili rôzne druhy sietí, vrhací oštep, zvaný akontion, ručný oštep probolion, luky a šípy

Rimania

- Rimania mali svoju bohyňu lovu Dianu, odvodenú od gréckej Artemis
- Podiel lovu na obžive bol na Apeninskom poloostrove významný už v dobách predhistorických
- Lov raticovej zveri mal veľký význam pre ochranu poľných kultúr
- Rímske lovectvo malo aj svoj zvláštny aspekt: pre zábavu rímskeho panstva a ľudu boli usporiadané časté štvance zvierat v amfiteátri

Rimania

- Pri love sa používali podobné nástroje, ako v iných krajinách - oštep, luky, šípy a taktiež rôzne druhy nožov
- Na chytanie živých zvierat slúžili rôzne druhy sietí a padacích jám
- Bežné bolo používanie jazdeckých koní a loveckých psov

Ďakujem za pozornosť

